

PP

Årene fra 1807 til 1814 representerer et av de viktigste periodeskifter i

Norges historie. Før 1807 var Norge en del av kongerike Danmark-Norge, helt og holdent styrt fra København. Norske soldater deltok i krigen på dansk side. Mange menn fra dette distriktet var utkommandert. Noen hadde vært innrullert som soldater i lang tid, 9-10 år. Etter 1814 ble Norge en selvstendig stat, selvstyrt - riktignok i union med Sverige.

Fortellingen som her følger er fortalt Aslaug Dolva er gjengitt i Solum Bygds historie I og i årsskrift fra Solum Historielag 1950 basert på muntlig overført beretning .

«En dag i 1814.

Det er en høstdag på Stավdal hos Ole Johnsen og Børte i året 1814. Ute på tunet er det samlet mange folk.

En mann fra Erikstad hadde vært i byen, og der hadde han hørt at soldatene, - som nå hadde ligget ute i krigen i mange år, - holdt på å komme hjem igjen. To av sønnene til Ola og Børte, Erik og Åsold, og en gutt fra Tveit, Rasmus Torsen, var ute i krigen. De hadde vært hjemme en gang i mellomtida, og da de reiste ut igjen, var det svært hardt for foreldrene. Alt var jo så uvisst og så nokså håpløst ut. - Men guttene så ut til å være ved godt mot.

Da Åsold så mor si gråte ved avskjeden, sa han: «Gråt ikke mor. Vi skal nok komme heim igjen alle sammen, og når vi så kommer på høyda av Almoenheia, skal vi skyte et skudd hver, så det skal høres i hele grenda at vi er i god behold. Mang en gang hadde de snakka om hvor giltet det skulle bli når de fikk høre de tre skudda der oppe fra heia.

Og nå stod de der ute på tunet i kveldinga og prata sammen. Det var også folk fra Tveit der. Det hadde alltid vært ei trøst for de to mødrene å snakke sammen om guttene sine. - Da med ett går et skudd på Almoenheia. - Alle var spent på hva det kunne være. - Da kommer nok et skudd. - Jo, det er klart. - Det er guttene som kommer! Men - hvor blir det av det tredje skuddet? - Lenge står de og lytter. - Er det bare to? - Men alt er stilt. - Den første store gleda synker, og alt blir likesom så trist.

Noen unge gutter sprang av sted for å møte dem som kom. Det var lange minutter for dem som venta og håpet. Hvem kom? - Og hvem var blitt igjen? - Men om ei stund kom guttene stormende tilbake og ropte: «Di kommer alle tre! - Det var bare børsa til Erik som klikka.»

Det var nesten for godt til å være sant, og mange begynte å gråte. - Da sa Børte: «Gud skje lov og takk for han kommer him igjen - om han ikke er øye (laga, bestemt) til å bli gammel.» Da blei det fest på Stավdal og Tveit i flere dager.»

Norsk jegeruniform 1810
Kopi fra dansk/norske uniformer –
database. Vanlige uniformer var hvite
bukser og røde jakker.

